METODOLOGIA FORMĂRII COMPETENȚELOR DE MANAGEMENT AL CLASEI LA STUDENȚII PSIHOPEDAGOGI

Natalia POSTOLACHI, Facultatea de Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei

Classroom management is effective through activism by real decentralization, by placing the student at the center of educational activity through adequate motivation of teachers and students by combining teacher roles with managerial functions. In the contemporary approaches of educational phenomenon generally requires that teachers and head teacher in particular, relate to the educated, to establish cooperative relationships with their parents and other stakeholders in society.

Managementul clasei de elevi nu poate fi separat de managementul educaţional, deşi el se raportează la resursele umane, materiale şi financiare ale clasei de elevi. Managerul clasei de elevi – dirigintele – are o viziune de ansamblu asupra învăţământului şi educaţiei, iniţiază proiecte educaţionale, organizează activităţi didactice şi educaţionale, coordonează resursele umane, materiale şi financiare, ia decizii împreună cu cei implicaţi în procesul educaţional, rezolvă situaţiile conflictuale, consiliază elevii cu probleme, dirijează procesul de învăţare al elevilor [2, p.18].

Din perspectiva *operaţională,* managementul clasei reprezintă acţiunea de cercetare ce urmăreşte perspectivele de abordare a clasei, precum şi structurile ei dimensionale, având un dublu scop: a) *didactic* – valorificarea spaţiului fizic şi psihic destinat procesului instructiv-educativ, stimulând motivaţia pentru studiu în condiţii de colectiv; b) *psihosocial* – valorificarea contextului propriu unui grup social şi educaţional, ai căror membri „au roluri variate şi stabilesc relaţii dintre cele mai diverse: atracţie, respingere, afirmare de sine, ascensiune, retragere, suspiciune, pretenţii, stimă etc.” [3, p.28].

Abordarea managementului clasei din perspectiva centrării pe elev indică unele particularităţi, cum ar fi: redefinirea dimensiunii psihosociale, având în vedere rolul resurselor umane (a profesorului şi a elevului) în procesul educaţional. Astfel, dacă abordarea tradiţională indică rolul de proiectant pentru profesor şi a celui de receptor al mesajului pedagogic pentru elev, în cazul de faţă rolul elevului se extinde, acesta urmând să participe (într-un mod sau altul) şi în procesul de proiectare. Or, o proiectare a activităţilor care porneşte de la nevoile, interesele, dorinţele şi cerinţele educabilului este una autentică şi cu un grad mai sporit de probabilitate a reuşitei implementării în practică [1, p.170].

În cadrul clasei de elevi, ca grup socioeducativ cu anumite structuri psihosociologice, dirigintele asigură respectarea normelor de conduită prevăzute în regulamentele şcolare. El este managerul activităţilor educative din clasa de elevi. Dirigintele va crea condiţiile necesare de manifestare a fiecărui elev, formulând cerinţele educaţionale şi diminuându-şi treptat poziţia de lider formal, în favoarea iniţiativei membrilor grupului. În acest stadiu, nucleul grupului preia, transmite şi aplică normele de conduită de la diriginte, la membrii grupului.

În cadrul abordărilor contemporane ale fenomenului educațional se impune ca profesorii, în general, şi dirigintele, în mod special, să se raporteze la cei educați, să stabilească relații de cooperare cu părinții lor şi cu alți factori interesați din societate.

Problematica managementului clasei de elevi a condiționat efectuarea unui experiment de formare a competențelor de management al clasei la studenții psihopedagogi din cadrul Universității de Stat din Moldova. Studenții, viitoare cadre didactice, au fost rugați să își imagineze că îndeplinesc funcția de profesor-diriginte al unei clase de elevi, oferind răspunsurile pe care le consideră oportune dintr-un chestionar de evaluare a competențelor de management al clasei. Astfel, a fost evaluat nivelul de cunoaştere a funcțiilor unui profesor-diriginte, particularitățile funcției dirigintelui, partenerii dirigintelui, competențele sale, în special axându-se pe funcțiile de planificare şi organizare a activității dirigintelui.

După evaluarea rezultatelor, am considerat oportună elaborarea unei metodologii de formare a competențelor de planificare şi organizare la profesorii diriginți, inserând imaginar în curriculumul la disciplina „Educația complementară" unele conținuturi, care fiind însuşite, vor forma aceste competențe studenților psihopedagogi. Temele respective au fost alese în corespundere cu obiectivele cercetării, astfel încât în final să fie formate competențele de planificare şi organizare a activității profesorului diriginte.

Prezentăm în continuare rezultatele obținute, la câteva poziții, înainte şi după efectuarea experimentului de formare a competențelor de management al clasei.

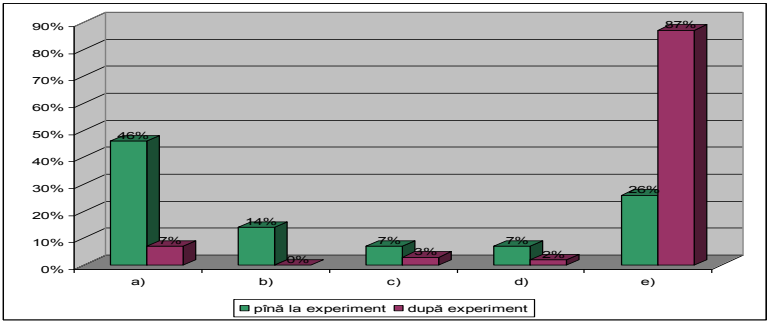

Fig.1. Principala funcție a unui profesor-diriginte

Din datele prezentate în Fig.1, observăm că majoritatea respondenților (87%) consideră principala funcție a unui profesor diriginte – funcția de organizare a grupului de elevi, comparativ cu etapa preexperiment, când majoritatea (46%) considerau drept funcție principală – formarea personalității elevului, considerată funcția principală a şcolii, în general. În acelaşi timp, 0% consideră că principala funcție a unui profesor diriginte este de transmitere de cunoştințe, comparativ cu 14% obținute de această variantă la etapa preexperimentală.

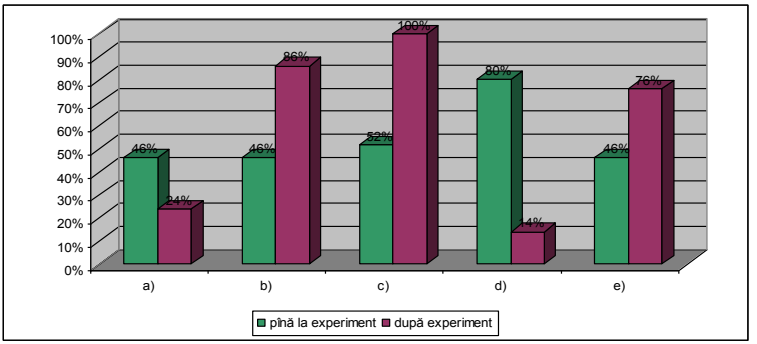

Fig.2. Rolul familiei elevului în viața școlii

Întrebați, după experimentul de formare, care este rolul familiei elevului în viața școlii, 100% dintre respondenți au ales ca una din variantele de răspuns – să se implice în organizarea unor activități școlare, 86% – să participe la activitățile organizate de școală, atestând o diferență semnificativă (46% – la etapa preexperimentală). De asemenea, o creștere de valori atestăm la răspunsul – să găsească modalități de a rezolva problemele școlare (76% din respondenți). Față de etapa postexperiment, au scăzut valorile variantelor: a) să contribuie financiar la diferite achiziții din școală (de la 46% la 24%) și d) să-și ajute elevii la teme (de la 80% la 14%).

Formarea competențelor de management al clasei de elevi în perioada pregătirii inițiale a viitorilor profesori s-a dovedit a fi o necesitate reală pentru exercitarea la un nivel calitativ superior a activității de diriginte.

Rezultatele posttestului, analizate statistic, au confirmat ipoteza propusă, validând intervenția efectuată ca una eficientă în formarea competențelor de management al clasei la studenții modulului pedagogic. Posttestul a condus înspre concluzia că rezultatele programului formativ propus rezistă în timp, în vreme ce rezultatele predării tradiționale nu se mențin.

Recomandări: Realizarea unui model de standarde pentru formarea competențelor de management al clasei; formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul managementului clasei; sporirea colaborării între cadrele didactice care predau disciplinele de pregătire psihopedagogică; îmbunătățirea colaborării cu profesorii mentori de practică; corelarea temelor abordate cu provocările întâlnite de studenți în timpul practicii; realizarea unor workshop-uri, conferințe și întâlniri pe tema *managementului clasei de elevi* etc.

Referințe:

1. CHICU, V. ș.a. *Psihopedagogia centrată pe copil*. Chișinău: CEP USM, 2008.
2. IUCU, R. *Managementul clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*. Iași: Polirom, 2004.
3. PETRESCU, P., ȘIRINIAN, L. *Management educațional*. Cluj-Napoca: Dacia, 2002.